

ASTRAKHAN BÖLGESİ

(RUSYA FEDERASYONU)

Konum

Astrakhan bölgesi Hazar Denizi yakınlarındaki Volga Nehri'nin alt ulaşımında Güney Rusya'da yer almaktadır. Denizde Astrakhan'ın komşuları Türkmenistan, Azerbaycan ve İran İslam Cumhuriyeti'dir. Karada ise Kazakistan Cumhuriyeti'dir. Rusya'nın içerisinde Astrakhan bölgesinin komşuları Volgograd Bölgesi ve Kalmıkiya Cumhuriyeti'dir.

Coğrafya

Astrakhan bölgesinin toplam alanı 49 bin km². Bölge 11 idari bölgelerinden oluşur. Bölge merkezi Astrakhan şehri hariç bölgede daha 5 büyük şehir vardır. Bunlar Ahtubinsk Kamızyak, Znamensk, Kharabali ve Nerimanov.

Nüfus (1 Ocak 2013)

Astrahan bölgesinin nüfüsü 1.013.840 kişi.

Astrakhan şehrinin nüfüsü 676.000 kişi.

Ekonomisinin temel sektörleri

Petrol ve gaz endüstrisi, gemi inşa kompleksi, tarım ve işleme sanayi, mühendislik, taşıma ve lojistik, ticaret, gıda ve balıkçılık endüstrisi, turizm.

Gayrisafi Bölgesel Hâsıla

2013 yılında Gayrisafi Bölgesel Hâsıla (GBH) 238 milyar rubleydi (6.86 milyar ABD dolardı). Bir önceki seneye göre GBH'nın artması 20% idi Rusya içerisindeyse 1,3%.

Sıralama

2013 yılının sonuçlarına göre Astrakhan bölgesi Rusya'nın ekonomi açısından en gelişmiş bölgelerin arasında:

- İnşaa temposu açısından 1.sırada
- Sebze üretimi açısından 2. sırada
- Sanayi üretimi açısından 2.sırada yer aldı.

Rusya Federasyonu Bölgesel Kalkınma Bakanlığı'n sonuçlarına göre 2013 yılında Astrakhan bölgesi sosyo-ekonomik açısından gelişmiş olan bölgelerin arasında yer aldı ve yatırım çekiciliği endeksinde de 4. sırada yer aldı.

Astrakhan bölgesi yatırım liderlerin arasına girdi (yatırım payı% 137) ve Rusya Federasyonu'nda 2. sırada yer aldı. Yatırım hacmi yaklaşık 3 milyar dolardı.

Yabancı sermayeli şirketler

Astrakhan bölgesinde 2013 yılının sonuçlarına göre 56 ülkeden gelen 455 yabancı sermayeli şirket kayıt olmuştu. Onların arasında Schlumberger, Knauf, Saipem, ve Bumi Armada gibi büyük şirketler de var.

Astrakhan Bölgesinde 13 Türk sermayeli şirket vardır, 9'u gıda üretiminde, 2'si hizmet sektöründe, 1'i ticaret sektöründe ve 1'i ulaşım sektöründe çalışmaktadır.

Konsolosluklar

Astrakhan bölgesinde birçok yabancı devletin konsoloslukları bulunmaktadır:

- İran İslam Cumhuriyeti Başkonsolosluğu;
- Kazakistan Cumhuriyeti Konsolosluğu;
- Türkmenistan Konsolosluğu.

Sanayi Sektörleri

Taşıma ve lojistik kompleksi

Hazar Denizi'ne çıkış sayesinde Astrakhan bölgesi uluslararası güzergahlar sisteminde önemli bir yer almaktadır. Astrakhan bölgesi Avrupa-Asya "Kuzey-Güney" (NOSTRAC) ve "Doğu-Batı" koridorların iki hatın keşişme noktasında yer almaktadır. "Kuzey-Güney" (NOSTRAC) koridoru Avrupa'yı Hazar Denizi üzerinde Hindistan ve İran ile bağlıyor, "Doğu-Batı" koridor ise Astrakhan bölgesi ve Kazakistan Cumhuriyeti üzerinde Avrupa'dan Çin'e geçmektedir. Bu sebeple Astrakhan bölgesinde taşıma ve lojistik kompleksi çok gelişmiş.

Hidrokarbonların ekstraksiyonu ve işlenmesi

Astrakhan bölgesine doğal gaz ve gaz kondensat gibi hidrokarbon kaynakları ün getirdi. Astrakhan bölgesinin kıta kısmı ve yanında olan Hazar Deniz'inin suları Rusya'nın Avrupa tarafının en büyük petrol ve gaz mâdenlerine sahiptir. Bölgenin toprak kaynakları 6 trilyon metreküp gaz ve 1 milyar tondan fazla sıvı hidrokarbonlara sahiptir. Hidrokarbon rezervlerinin ana payı gaz kondensatı ve gaz mâdenlerinden oluşmaktadır. Şu anda aktif olarak Hazar Deniz'in Rusya kısmında hidrokarbon mâdenlerinin keşfi üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. Bu kısmında sekiz büyük gaz kondensatı mâdeni keşfedilmiştir. Astrakhan bölgesinin Hazar Deniz'inin kıyısında olan petrol ve gaz kondensatları 1,1 milyar ton, doğal gaz ise 800 milyar metreküp olarak tahmin edilmiştir. Astrakhan bölgesine hidrokarbon üretimi ve işlenmesi ile 'Gazprom' ve 'Lukoil' şirketleri ilgilenmektedir.

Bunun dışında Astrakhan bölgesinde tuz, alçı taşı ve iyot mâdenleri vardır.

Gemi İnşa kompleksi

Gemi inşa sanayinin gelişimi Hazar Denizi'nde petrol ve gaz mâdenlerinin geliştirilmesinin bir parçasıdır. Astrakhan gemi yapımcıları sadece farklı çeşit gemileri değil aynı zamanda Rusya ve yabancı taşıma ve petrol şirketleri için petrol platformları da başarıyla yapmaktadır. Şirketlerin arasında sadece 'Lukoil' değil aynı zamanda Kazakistan, Türkmenistan, Çin, İtalya, Norveç, Malezya, BAE ülkelerin şirketleri de yer almaktadır.

Tarım sanayi kompleksi

Astrakhan bölgesinin en önemli sektöründen biri hayvansal ve bitkisel üretimi üzerinde çalışan tarım sanayi kompleksidir. Toplam gayrisafi bölgesel hâsılının içindeki payı yaklaşık % 12'dir. Astrakhan bölgesi Rusya'nın en büyük sebze üreticilerinden biridir. 2013 yılında, bitkisel üretim hacmi (patates, soğan,

domates, salatalık, biber, patlıcan, kabak, karpuz, kavun v.b) 1,3 milyon tondu. Aynı zamanda sebze işleme sanayinin gelişmesi için büyük bir potansiyel olduğundan dolayı toplam hasat edilen ürünün sadece bir kısmı işlenmektedir. Ayrıca, yatırımcılar için de çok cazip olabilen sera kompleksleri alanında gelişimi için çok güzel perspektifler vardır. Hayvancılık sektöründe deveciliği ve koyunculğu çok başarılıdır.

Balıkçılık ve balık işleme sanayi

Volga nehrinin ve Hazar Denizi'nin balık kaynakları sayesinde, balıkçılık ve balık işleme sanayi çok önemli bir yer alır. Sazan, levrek, kedi balığı çapak balığı, Astrakhan ringa balığı ve diğer balık çeşitleri Astrakhan iç ve dış pazarlarda görünmektedir. Bunun dışında Astrakhan'da gölet çiftlikleri ve mersin balıkları çiftlikleri gelişmektedir.

İnşaat Sanayi

Astrakhan bölgesinde inşaat sanayi çok hızlı gelişiyor. Bölgede yaklaşık 900 şirket bulunmaktadır. 2013 yılında "İnşaat" ekonomik faaliyetin üzerinde gerçekleştirilen çalışma, 2012 yılından 3.1 kat daha fazla olarak 63 milyar rubleydi (1,7 milyar ABD dolar). Büyüme hızında Astrahan bölgesi Rusya'da ilk sırada. Astrakhan bölgesinde çeşitli inşaat malzemeleri üretiliyor. Örnek olarak, Alman-Rus ortak girişim "Knauf Alçı Taşı Baskunchak" şirketi gösterilebilir. Ortak faaliyetlerin kapsamı yerel alçı mâdenine dayalı alçı taşı çıkarması ve işlemesidir. Şirket tarafından inşa edildiği kuru inşa karışımları üretim fabrikası 100 bin ton üretim kapasitesine sahiptir.

Makine yapı kompleksi

Astrakhan bölgesinde makine yapı kompleksi, metal maden işleme ve ahşap makinaları, inşaat makinaları, kombi ve demircilik ekipmanları ve diğer ürünler üreten şirketler tarafından sunulmaktadır.

Turizm

Turizm, bölgesel ekonominin ana sektörlerinden biridir. Volga nehri deltasında olan Astrahan bölgesinin eşsiz coğrafi konumu, muhteşem manzaraları ve doğal zenginlik çeşitliliği yılda iki milyondan fazla turistini dikkatini çekiyor. Turizmin baş yönleri olan avcılık ve balıkçılık dışında kruvaziyer ve kültür turizmi de yapılmaktadır.

"ASTRAKHAN" ÖZEL EKONOMİK BÖLGESİ

Astrakhan bölgesinde gemi inşa ve gemi onarım tesislerine dayalı olarak üretim sanayi tipi özel bir ekonomik bölgesi oluşturulmaktadır. ÖEB temsilcisi olarak, gemi makine mühendisliği ve enstrümantasyon alanlarında çalışan şirketler olabilir. Özel ekonomik bölgesinin yerleştirilmesi Astrakhan bölgesi 'Narimanovskiy rayon' belediye topraklarında planlanmaktadır. ÖEB'nin alanı 9,8 kilometrekare olacaktır.

ÖEB'nde yatırımcılara bazı avantajlar sağlayan iş yapmanın özel bir modu gerçekleşecektir.

Birincisi, hükümet düzenleyecileri ile etkileşim, "Tek Pencere" sistemin sayesinde basit ve şeffaf hale gelir. ('Tek Pencere' sistemi gayrimenkul kiralama, arazi edinimi, gayrimenkul hakların tescili, bina izinleri, mühendislik ve teknik desteği alabilmek için gereken koşullara sahip olma gibi soruları çözme ana merkezidir).

İkincisi, yatırımcılar yeni bir üretim başlatma maliyetini azaltacak geliştirme işletmeler için devlet bütçesi tarafından altyapıya sahip olacaklar.

ÖEB'in yatırım alanları enerji, gaz, su ve internet alt yapı ile sağlanacak. Kendine ait bir enerji arzı trafo merkezi inşa edilmesi enerji şebekesine ücretsiz bağlantı sağlayacaktır. Yakında gaz dağıtım trafo merkezi inşa edilecek.

ÖEB alanın federal otobanıyla otomobil bağlantısı vardır. Demiryolu da vardır. Su taşıma kargo aktarması için iskele vardır.

ÖEB temsilcileri için ayrıcalıklar ve tercihler

- Yatırımcılar mülkiyetlerini kayıt ettiği andan itibaren şirketin mülkiyet vergisini ödememe hakkına sahip oluyorlar (ortalama vergi oranı 2.2% 'dir), gelir vergisi 20% 'den 2% azalır).
- Temsilcileri arazi vergisinden, (arazinin değerinin yaklaşık 1.5'i%) ve taşıdı kayıt ettiği andan itibaren taşıt vergisinden muaf oluyorlar (vergi oranı taşıdın gücüne bağlı olarak 10 ruble (0,2 euro) 150 ruble (3,1 euro)/hp arası)
- Yatırımcılar katsayısını duran varlıklara göre yükselten (ama en fazla 2'ye) hızlandırılmış amortismanı uygulayabilirler.
- Yatırımcılar vergi mevzuatı olumsuz değişikliklerden koruma almaktadır (yasal ayrıcalığı).
- Yatırımcılar düşük bir fiyata arazi satın alma fırsatına sahip olurlar.
- Ekipman, hammadde ve bileşenleri üzerinde ithalat vergilerinin olmaması.

- Ekipman, hammadde ve bileşenleri üzerinde KDV olmaması.
- Tamamlanmış ürünlerin ihracat vergilerinin olmaması.
- Tamamlanmış ürünlerin KDV'li olmaması.

ÖEB mukiminin gereksinimleri

1. Sanayi üretim ÖEB temsilcisinin (tüzel veya bireysel girişimci) ÖEB'inde devlete kayıt olması.

2. Sanayi üretim ÖEB'nin temsilcisi bölgenin içerisinde sanayi üretimi veya lojistik faaliyetini gerçekleştirmesi.

(Sanayi üretim faaliyetlerin altında mal üretimi ve (ya) mal işlemleri, satış; lojistik faaliyetlerin altında ise mal taşınması ve depolanması kastedilir).

3. Aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesine izin verilmez:

- Maden suları ve diğer doğal tıbbi kaynakların geliştirilmesi dışında madencilik;
- Otomobil ve motosikletler hariç, mal üretimi ve vergilendirebilir malların işlenmesi.

4. ÖEB temsilcisi bu bölgenin dışında şube ve ofislerilere sahip olamaz.

5. Faaliyetler gerçekleştirilmesi sözleşmesine göre ÖEB temsilcisi en az 3 milyon euro tutarında sermaye yatırımı yapmak zorundadır (maddi olmayan duran varlıklar hariç), aynı zamanda sanayi üretim ÖEB'nin temsilcisi (maddi olmayan duran varlıklar hariç) en az 1 milyon euro tutarında faaliyetler gerçekleştirilmesi sözleşmesinin akdedildiği tarihten itibaren üç yıl içinde sermaye yatırımlarını yapmalıdır.